NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Spraw Społecznych

KSS.411.4.3.2026

Pani
Mirosława Knapp
Członek Zarządu Tolux sp. z o.o.
Ul. Cyprysowa 23B
02-265 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

Organizacja i finansowanie turnusów rehabilitacyjnych przy udziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Spraw Społecznych
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
tel. +48 22 444 56 87, kss@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Tolux Sp. z o.o. Łazienki Sanatorium Uzdrowiskowe[1], ul. Braci Raczyńskich 6, 87-720 Ciechocinek

Kierownik jednostki kontrolowanej

Mirosława Knapp, Członek Zarządu, od 10 maja 2019 r.[2]

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Prawidłowość przystosowania ośrodka do osób z niepełnosprawnością oraz wyposażenia w bazę do prowadzenia turnusów rehabilitacyjnych.
2. Prawidłowość realizacji turnusów rehabilitacyjnych.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2025 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[3].

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli, Departament Spraw Społecznych[4]

Kontrolerzy

1. Sylwia Biernacka, starszy inspektor kontroli państwowej,
   upoważnienie do kontroli nr KPS/66/2025 z 4 listopada 2025 r., upoważnienie do kontroli nr KSS/7/2026 z 2 stycznia 2026 r., upoważnienie do kontroli nr KSS/69/2026 z 17 lutego 2026 r.
2. Bartłomiej Ślusarczyk, specjalista kontroli państwowej,
   upoważnienie do kontroli nr KPS/65/2025 z 4 listopada 2025 r., upoważnienie do kontroli nr KSS/8/2026 z 2 stycznia 2026 r., upoważnienie do kontroli nr KSS/68/2026 z 17 lutego 2026 r.

(akta kontroli t. I str. 1-8D)

[1] Dalej: Ośrodek.
[2] Zgodnie z Protokołem z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki Tolux Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z 10 maja 2019 r.
[3] Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: ustawa o NIK.
[4] Do 31 grudnia 2025 r. Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.

II. Ocena ogólna[5] kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie prawidłowości przystosowania Ośrodka do osób z niepełnosprawnością oraz wyposażenia w bazę do prowadzenia turnusów rehabilitacyjnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach 2023-2025 (do 30 czerwca) Ośrodek prawidłowo realizował turnusy rehabilitacyjne dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych[6].

Ośrodek zapewniał bazę noclegową oraz był dostosowany do obsługi grup osób z niepełnosprawnościami, m.in. poprzez zastosowanie podjazdów i wind. Ośrodek zapewnił odpowiednią bazę lokalową i zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe, kulturalno-oświatowe, lekarskie oraz zabiegowe, a także dysponował sprzętem rehabilitacyjnym oraz wyposażeniem umożliwiającym funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami.

Turnusy były prowadzone zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych[7] oraz według programów Organizatora turnusów, a ich uczestnikom zapewniano miejsca zakwaterowania o jednakowym standardzie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[8] kontrolowanej działalności

1. Prawidłowość przystosowania Ośrodka do osób z niepełnosprawnościami oraz wyposażenia w bazę do prowadzenia turnusów rehabilitacyjnych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Ośrodek był zarządzany przez Tolux sp. z o.o.[9], która rozpoczęła swoją działalność leczniczą 18 października 2019 r. Zgodnie z przekazanym „Regulaminem Organizacyjnym Przedsiębiorstwa Spółki Tolux sp. z o.o. będącej podmiotem leczniczym i operatorem Łazienki Sanatorium

[5] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.
[6] Dalej: PFRON.
[7] Dz. U. Nr 230, poz. 1694, ze zm., dalej: rozporządzenie.
[8] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.
[9] Data rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym: 19 kwietnia 2019 r.; dalej: Organizator lub Spółka.

Uzdrowiskowe”[10], podstawowym celem Spółki (tj. operatora Sanatorium Uzdrowiskowego Łazienki) było udzielanie świadczeń zdrowotnych przez osoby do tego upoważnione na podstawie przepisów prawa, a w szczególności:

- działalności leczniczej z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego i rehabilitacji leczniczej,
- działalności leczniczej w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia lecznicze – ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w profilach: reumatologia, choroby układu krążenia (nadciśnienie, choroby naczyń obwodowych), choroby narządów ruchu, choroby górnych dróg oddechowych, choroby przemiany materii, otyłość, cukrzyca, choroby reumatyczne, schorzenia kręgosłupa, schorzenia metaboliczne, schorzenia laryngologiczne, kobiety po mastektomii[11].

Do podstawowych zadań[12] Ośrodka należało udzielanie świadczeń zdrowotnych[13] oraz organizowanie i prowadzenie działalności w zakresie kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr przedsiębiorstwa we wszystkich formach określonych odrębnymi przepisami.

Zgodnie z informacją przekazaną przez upoważnionego pracownika, nie było możliwości wskazania jednej osoby, której powierzono całokształt obowiązków dyrektora Ośrodka w latach 2023-2025. Obowiązki takie były faktycznie współdzielone przez kilka osób, m.in. na zasadzie delegowania lub zastępstwa, co zmieniało się w czasie.

(akta kontroli t. I str. 28, 48-56, 325, 325-328; t. II str. 23-24, 32-37)

W latach objętych kontrolą, w ramach realizacji zadania związanego z realizacją turnusów rehabilitacyjnych przy udziale środków PFRON, w Ośrodku organizowane były turnusy usprawniające – rekreacyjne, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Turnusy przeznaczone były dla osób:

- z chorobami neurologicznymi (przemiany materii, reumatycznymi);
- z cukrzycą;
- z otyłością;
- ze schorzeniami: kręgosłupa, laryngologicznymi, metabolicznymi, reumatycznymi, układu oddechowego, układu krążenia;
- z dysfunkcją narządu ruchu poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- z dysfunkcją narządu ruchu, z wyłączeniem poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- kobiet po mastektomii.

(akta kontroli t. I str. 48-56, 90, 156)

[10] Dalej: Regulamin Organizacyjny.
[11] § 3 ust. 1 Regulaminu Organizacyjnego.
[12] § 3 ust. 2 lit. a-b Regulaminu Organizacyjnego.
[13] W szczególności: badania i porady lekarskie, ordynacja zabiegów leczniczych, rehabilitacja lecznicza, leczenie, pielęgnacja chorych, prognozowanie i organizowanie działalności profilaktyczno-leczniczej, organizowanie i prowadzenie oświaty zdrowotnej w reprezentowanej specjalności.

1.2. W latach 2023-2025 (do 30 czerwca) Ośrodek posiadał dwa wpisy[14] do Rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne, prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego. Pierwszy wpis uzyskano na podstawie pozytywnej opinii o Ośrodku[15], natomiast drugi – na podstawie pozytywnej opinii o Ośrodku[16] oraz wizytacji przeprowadzonej 23 kwietnia 2024 r. Spółka (tj. podmiot zarządzający ośrodkiem) posiadała również wpis do Rejestru organizatorów[17] turnusów rehabiltacyjnych. Ośrodek został poddany kontroli przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego[18], w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostępności obiektów, infrastruktury i otoczenia Ośrodka dla osób z niepełnosprawnościami.

(akta kontroli t. I str. 90, 93-95, 156, 165-168, 276-279; t. II str. 69-70)

1.3. W toku kontroli NIK ustalono, że w budynku[19] Ośrodka mieściły się miejsca noclegowe w pokojach z pełnym węzłem sanitarnym, rozmieszczone na trzech kondygnacjach[20]. Na parterze znajdowały się gabinety lekarskie[21]. Ośrodek posiadał:

- bazę noclegową i żywieniową umożliwiającą realizację turnusów dla co najmniej 20 osobowej zorganizowanej grupy osób z niepełnosprawnościami oraz dla opiekunów i kadry;
- zaplecze do realizacji programów turnusów oraz aktywnych form rehabilitacji, w tym prowadzenia zajęć mających na celu poprawę psychofizycznej sprawności uczestników turnusów i zajęć wypoczynkowych oraz zaplecze do przeprowadzenia zabiegów fizjoterapeutycznych lub innych zajęć wynikających z realizowanych programów turnusów;
- zaplecze do realizacji zajęć kulturalno-oświatowych;
- zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe.

Szczegółowej kontroli poddano pokoje znajdujące się na parterze o numerach: 1, 3, 4, 6, 7, 9 oraz na piętrze pierwszym: 116, 114, 112, 111, 102, 103, 104, 108. Wszystkie pokoje składały się z korytarza oraz części sypialnianej, w każdym z nich dostępna była również łazienka. Stwierdzono, że Ośrodek spełniał warunki dostępności zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 4 lit. a – b rozporządzenia.

W dniu 20 listopada 2025 r., w korytarzu odchodzącym od holu w prawą stronę, znajdowało się tymczasowe stoisko z biżuterią, zajmujące większość szerokości przejścia i szerokości korytarza, co ograniczało dostęp do toalety dla osób z niepełnosprawnościami. W toku kontroli, upoważniony pracownik poinformował, że wystawca asortymentu biżuteryjnego, został poinformowany o konieczności zachowania stosownej przestrzeni komunikacyjnej, co zapewniło również swobodny dostęp do toalety dla osób z niepełnosprawnościami na parterze.

---

[14] Zawiadomienie o wpisie do rejestru ośrodków Nr OD/04/7/21 z 1 lipca 2021 r. Wpis zachowywał ważność do 12 czerwca 2024.
Zawiadomienie o wpisie do rejestru ośrodków Nr OD/04/5/24 z 21 maja 2024 r. Wpis zachowuje ważność do 13 czerwca 2027 r.

[15] Opinia o ośrodku ubiegającym się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych z 14 czerwca 2021 r.

[16] Opinia o ośrodku ubiegającym się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób z niepełnosprawnościami z 26 kwietnia 2024 r.

[17] Wpis z 7 lipca 2025 r.; numer wpisu: OR/14/10/25.

[18] Protokół znak: WPS.DW.IV.9520.4.2024.MaK.AZ z 7 lutego 2024 r.

[19] Stan budynku na 20 listopada 2025 r.

[20] W budynku zamontowane były podjazdy i winda.

[21] Gabinet nr 5; gabinet nr 5b; gabinet nr 5c.

Badaniem objęto również 16 wyrobów medycznych[22] wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu rehabilitacji. Dla wszystkich z nich Ośrodek posiadał dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie wymaganych przeglądów, o której mowa w art. 63 ustawy z dnia z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych[23].

(akta kontroli t. I str. 285-324; t. II str. 155-157)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przystosowanie Ośrodka do osób z niepełnosprawnościami oraz wyposażenia w bazę do prowadzenia turnusów rehabilitacyjnych. Ośrodek spełniał wymagania w zakresie dostępności dla osób z rodzajami dysfunkcji zadeklarowanych we wpisie do Rejestru ośrodków, zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 4 lit. a – b rozporządzenia, a także dysponował wyrobami medycznymi wykorzystywanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu rehabilitacji.

2. Prawidłowość realizacji turnusów rehabilitacyjnych.

Opis stanu faktycznego

2.1 W latach 2023-2025 (do 30 czerwca) Spółka zawarła dwie umowy w przedmiocie zlecenia naboru osób z niepełnosprawnościami i opiekunów na organizowane przez Ośrodek turnusy rehabilitacyjne usprawniająco – rekreacyjne[24], a także jedną umowę w przedmiocie naboru osób na organizowane przez Ośrodek 7-dniowe pobyty z zabiegami[25]. Partner umów będący przedsiębiorcą, dla którego Ośrodek realizował turnusy był wpisany do Rejestru organizatorów[26].

(akta kontroli t. I str. 34-47; t. II str. 64-65)

Zgodnie z informacją przekazaną przez upoważnionego pracownika, Spółka współpracowała z bardzo wieloma podmiotami na zasadzie zakupu usług lub zakupu towarów, w tym na podstawie umów ustnych, zleceń, zamówień mailowych, telefonicznych, natomiast nigdy nie podzlecała świadczeń dostaw i usług w zakresie całokształtu elementów składających się na

[22] 1.Mieszalnik do masy borowinowej; 2. Solmed Ref Uno; 3. Lasertronic LT-3; 4. Interdynamic ID-4C; 5. Multitronic MF-3; 6. Pulson 2000 Ultradźwięki; 7. Maximus Tower MX1 (Komora do zabiegów CO2 suchych); 8. Inhalator ultradźwiękowy Tajfun 1 MU; 9. Inhalator ultradźwiękowy THOMEX-MB; 10. Stół do masażu MEDEN-INMED; 11. Stół do masażu; 12. Urządzenie do masażu wirowego kończyn dolnych i górnych – (dwa urządzenia: do kończyn dolnych oraz do kończyn górnych); 13. Wanna ORION; 14. Magnetronic MF-12; 15. Urządzenie do krioterapii KRIPOL TYP B; 16. Kapsuła FLOAT REST.

[23] Dz. z 2024 r. poz. 1620.

[24] Umowy zawarte 7 grudnia 2023 r. oraz 2 stycznia 2025 r. Na ich podstawie organizator przekazywał ośrodkowi należną kwotę za turnus rehabilitacyjny.

[25] Umowa zawarta 2 stycznia 2025 r. Na jej podstawie organizator przekazywał ośrodkowi należną kwotę za turnus rehabilitacyjny.

[26] Nr wpisu: OR/24/0003/25 z 7 stycznia 2025 r. Wpis ważny do 7 stycznia 2028 r.

usługę turnusu rehabilitacyjnego, wobec czego Spółka nie miała możliwości przedłożenia wykazu wszystkich usługodawców i dostawców towarów.

(akta kontroli t. I str. 28-29)

2.2 W okresie objętym kontrolą w Ośrodku przeprowadzono 89 turnusów usprawniająco – rekreacyjnych[27], w których udział brały zarówno osoby korzystające z dofinansowania PFRON, jak i uczestnicy komercyjni. Szczegółowym badaniem objęto dokumentację 38 z 55 (tj. 69,0%) uczestników sześciu turnusów zrealizowanych w Ośrodku, spośród których za organizację trzech odpowiadał Organizator:

- od 27 sierpnia do 10 września 2023 r. (trzech uczestników objętych dofinansowaniem PFRON);
- od 9 czerwca do 23 czerwca 2024 r. (15 uczestników objętych dofinansowaniem PFRON);
- od 10 listopada do 24 listopada 2024 r. (10 uczestników objętych dofinansowaniem PFRON);

natomiast za organizację pozostałych trzech odpowiadał partner umów w przedmiocie zlecenia naboru osób z niepełnosprawnościami i opiekunów na organizowane przez Ośrodek turnusy:

- od 11 czerwca do 25 czerwca 2023 r. (jeden uczestnik);
- od 29 września do 13 października 2024 r. (siedmiu uczestników);
- od 25 maja do 8 czerwca 2025 r. (dwóch uczestników).

Wszystkie turnusy trwały 14 dni, co było zgodne z przyjętym programem. Celem turnusów było m.in. ogólna poprawa stanu zdrowia i sprawności psychofizycznej uczestników, oczyszczenie organizmu i poprawa sprawności układu pokarmowego, poprawa sprawności poruszania się, rozwijanie motywacji do działania i uczestnictwa w organizowanych zajęciach, czy stymulacja nawiązywania kontaktów. Wśród założeń programowych wskazano na:

1. rehabilitację medyczną dostosowaną do schorzeń;
2. przekazanie wiedzy o rehabilitacji, aktywnościach poprawiających funkcjonowanie narządów ruchu, układu krążenia oraz kondycję fizyczną, wypoczynku i sposobie zdrowego odżywiania się;
3. wykorzystanie klimatu i zabiegów opartych na surowcach naturalnych z uwzględnieniem zajęć w terenie;
4. udział w imprezach rozrywkowych, kulturalnych dla odpoczynku psychicznego oraz nawiązania przyjaźni i interakcji.

(akta kontroli t. I str. 57; t. II str. 44-63; 66-68)

W skład kadry prowadzącej turnusy rehabilitacyjne wchodzili: kierownik turnusu, lekarz specjalista z rehabilitacji medycznej, specjalista ds. rehabilitacji ruchowej, specjalista ds. rekreacji, fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk, personel pomocniczy (obsługa techniczna, obsługa kuchni i obsługa stołówki).

(akta kontroli t. II str. 44-63)

Pobyt uczestników w Ośrodku został potwierdzony m.in. fakturami, dowodami wpływu środków, informacjami o przebytej rehabilitacji, informacjami o przebiegu turnusu rehabilitacyjnego.

(akta kontroli t. II str. 164-169)

[27] 39 turnusów w 2023 r.; 43 turnusów w 2024 r.; siedem turnusów w 2025 r.

2.3. Zgodnie z informacją przekazaną przez upoważnionego pracownika, w latach 2023-2025 (do 30 czerwca) Spółka nie odnotowała wpływu skarg / wniosków / zażaleń dotyczących odbywających się w Ośrodku turnusów rehabilitacyjnych finansowanych przy udziale środków PFRON.

(akta kontroli t. I str. 26)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W okresie objętym kontrolą Ośrodek zapewniał uczestnikom korzystającym z dofinansowania PFRON równe standardy zakwaterowania i dostępu do świadczonych usług wobec. Ośrodek zawarł umowy, na podstawie których zlecał nabór uczestników turnusów rehabilitacyjnych, które realizowane były zgodnie z programami.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Spraw Społecznych. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 30 kwietnia 2026 r.

Kontrolerzy

Specjalista kontroli państwowej

Bartłomiej Ślusarczyk

/podpisano elektronicznie/

Starszy inspektor kontroli państwowej

Sylwia Biernacka

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Departament Spraw Społecznych

p.o. Dyrektora

Konrad Kostępski

/podpisano elektronicznie/